

Ajatuksia Projektiyhdistys ry:n sääntömuutoksiin

8.3.2015

Tommi Oksanen

THO Consulting Oy

SISÄLLYS

1	YHTEENVETO	3
2	JÄSENKATEGORIAT	4
2.1	Yhteisöjäsenien luokittelu.....	4
2.1.1	Ratkaisuehdotus: poistetaan yhteisöjäsenien luokittelu sääntöjen 5 §:stä.....	5
2.1.2	Vaihtoehtoinen ratkaisu: yhteisöjäsenien tarkka luokittelu säännöissä.....	6
2.2	Yhteisöhenkilöjäsenet	6
2.2.1	Pohdintaa	7
2.2.2	Ratkaisuehdotus: kiintiöpaikkalainen ei ole yhdistyksen jäsen.....	9
3	ÄÄNIOIKEUS	11
3.1	Yhteisöjäsenien äänioikeus.....	11
3.2	Valtakirja yhdistyksen kokouksessa	11
3.3	Äänioikeuksien epätasa-arvo	12
3.4	Ehdotus sääntömuutokseksi.....	12
4	MUUT SÄÄNTÖMUUTOKSET	13
4.1	Sääntöjen muuttaminen (17 §).....	13
4.2	Hallituksen kokoonpano ym. (11 ja 12 §).....	13

1 YHTEENVETO

Olen koostanut omat kommenttini ja ajatukseni Projektiyhdistys ry:n sääntömuutoksista tämän muistion muotoon, sillä en pääse osallistumaan sääntömuutoksia valmistelevaan kokoukseen 10.3.2015. Vaikka edempänä toteankin, että päätöksiä (tai tässä tapauksessa ehdotuksia) tehdään niiden kesken, jotka ovat tulleet paikalle, toivon, että mielipiteeni tulevat kuulluksi.

Yhteenveto seuraavilla sivuilla esitetyistä asioista kuuluu seuraavasti:

- Yhdistyksen jäsenkategoriat ja maksuluokat on yhdistettävä sääntöjen ja operatiivisen toiminnan välillä.
- Yhteisöhenkilöjäseniä ei pidä tuoda yhdistyksen sääntöihin.
- Ns. kiintiöpaikat on määriteltävä selkeästi muiksi kuin jäsenyyteen oikeuttaviksi paikoiksi.
- Jokaisella jäsenellä, ml. yhteisöjäsenellä, on oltava yksi ja vain yksi ääni yhdistyksen päätöksenteossa.
- Myös henkilöjäsenten on voitava käyttää valtakirjaa yhdistyksen kokouksissa.
- Valtakirjan omaavilla on oltava mahdollisuus käyttää enintään 5 % äänimäärää.
- Opiskelijajäsenillä on oltava äänioikeus yhdistyksen kokouksissa.
- Yhdistyksen sääntöjen muuttamista koskevaa kohtaa (17 §) ei pidä muuttaa. Sääntömuutokset on jatkossakin käsiteltävä kahdessa erillisessä kokouksessa, joista toisen on oltava sääntömääräinen kokous.
- Kannatan sääntömuutostyöryhmän esitystä selkeyttää hallitusta koskevia sääntöjä.

Osana tätä muistiota esitän omat ehdotukseni sääntöjen 4, 5 ja 6 §:n muutoksiksi.

2 JÄSENKATEGORIAT

Projektiyhdistyksen säännöissä määritellään jäsenistön ryhmittelyyn liittyviä asioita 4 ja 5 §:ssä. Näistä edellisessä kuvataan jäsenyyksien päätasot (henkilö-, opiskelija-, seniori-, kunnia- ja yhteisöjäsenet) ja jälkimmäisessä jaotellaan yhteisöjäsenet jäsenmaksujen osalta neljään eri maksuluokkaan (pienyrittys, pk-yritys, yritys ja muu yhteisöjäsen). Sääntöjen 4 § kuvaa lisäksi tilanteen, jossa ”yhteisöjäsen voi hakea palveluksessaan [– –] olevien henkilöiden puolesta ja suostumuksella heille henkilöjäsenyyttä.”

Nykyisessä jäsenistön luokittelussa on kaksi ongelmaa:

1. Yhdistyksen säännöissä kuvatut yhteisöjäsenten maksuluokat eivät vastaa yhdistyksen arjessa toteutuvia ja käytettyjä maksuluokkia. Tämän seurauksena tällä hetkellä keskustelussa oleva äänioikeusasia epävakaa pohjalla.
2. Yhteisöjäsenten hakemien henkilöjäsenten, eli ns. yhteisöhenkilöjäsenten, asema ja oikeudet yhdistyksessä ovat epäselviä. Ongelma lähtee sääntöjen muotoilusta ja tulkinnoista ja kulkee yhdistyksen prosessien kautta sen jäsenrekisteriin asti.

Vaikuttaa siltä, että jos yhdistykseltä pyydettäisiin täydellistä listaa sen jäsenistä, ei sellaista kyettäisi toimittamaan. Tai jos se toimitettaisiinkin, se olisi kyseenalaistettavissa helposti.

2.1 Yhteisöjäsenten luokittelu

Yhteisöjäsenten luokittelussa on kaksi toisistaan poikkeavaa termistöä.

Taulukko 1. Projektiyhdistyksen yhteisöjäsenten luokittelua.

Yhdistyksen säännöt, 5 §	Jäsenmaksut vuodelle 2015
Yhteisöjäsenet jakautuvat seuraaviin maksuluokkiin, joissa jäsenmaksut voivat olla erisuuruiset:	Gigajäsenyys (400 henkeä)
1. Pienyritys (yrityksen palveluksessa alle 10 henkilöä)	Megajäsenyys (200 henkeä)
2. Pk-yritys (Euroopan Yhteisön Komission suosituksen (2003/361/EY) mukainen pk-yritys)	Organisaatiojäsenyys (70 henkeä)
3. Yritys (muu kuin kohdissa 1 tai 2 tarkoitettu yritys)	Ryhmjäsenyys (25 henkeä)
4. Muu yhteisöjäsen	Tiimijäsenyys (6 henkeä)
	Pienjäsenyys (2 henkeä)

Keskustelussa oleva äänioikeusasia on kestävämmällä pohjalla, kun pohditaan äänioikeuksia jäsenmaksujen yhteydessä määritetyille kategorioille, joita ei yhdistyksen säännöissä mainita. Projektilyhdistyksen kokouksissa äänestys-oikeuksien ja äänimäärien on rakennuttava sääntöjen pohjalle. Luokitteluasialla on siis korjattava ensin, ja äänimääräasia vasta sen jälkeen.

2.1.1 Ratkaisuehdotus: poistetaan yhteisöjäsenien luokittelu sääntöjen 5 §:stä

Ehdotan ongelman ratkaisuksi, että yhteisöjäsenien luokittelu poistetaan kokonaan yhdistyksen säännöistä, ja todetaan, että yhdistyksen kokous voi päättää tarpeellisista luokitteluista jäsenmaksuja vahvistaessaan. Huomautan, että tästä seuraa samalla yhteisöjäsenien eri kategorioiden erilaisten äänioikeuksien eliminaatio, sillä äänioikeuksista voidaan säätää vain yhdistyksen säännöissä. Tämä on hyvä asia, ja palaan siihen edempänä.

Yhteisöjäsenien luokittelu on ennen kaikkea yhdistyksen operatiivisen toiminnan kannalta tärkeä asia, sillä sen avulla määrätään, kuinka moni yhteisöjäsenen työntekijä ym. taho voi osallistua yhdistyksen käytännön toimintaan (teematilaisuudet, työryhmät ym.). Yhtä lailla jäsenluokittelu vaikuttaa yhdistyksen tärkeimmän vuosittaisen tapahtuman, Projektipäivien, osallistumisoikeuksiin. Kun kerran on kyse operatiivisesta asiasta, ei sitä ole mielekästä säännellä yhdistyksen sääntöjen tasolla.

Vähintään kahdesti vuodessa kokoontuva yhdistyksen kokous voi päättää yhteisöjäsenien luokitteluun tarvittavista muutoksista riittävän nopeasti. Mikäli tämä koetaan liian hankalaksi prosessiksi, voitaneen päätösvalta tarvittaessa delegoida jopa hallituksen tasolle.

Ehdotukseni sääntöjen muutoksiksi on esitetty seuraavassa.

Taulukko 2. Ehdotus sääntömuutokseksi, 5 §. Lisäys merkitty sinisellä, poisto punaisella.

Nykyiset säännöt	Ehdotus uudeksi muotoiluksi
<p>Henkilö-, opiskelija-, seniori- ja yhteisöjäsenet suorittavat yhdistykselle vuosittain jäsenmaksun, jonka suuruuden yhdistyksen vaalikokous päättää kullekin jäsenryhmälle erikseen. Kunniajäsenellä ei ole jäsenmaksuvelvollisuutta.</p> <p>Yhteisöjäsenet jakautuvat seuraaviin maksuluokkiin, joissa jäsenmaksut voivat olla erisuuruiset:</p> <p>1. Pienyritys (yrityksen palveluksessa alle 10 henkilöä)</p>	<p>Henkilö-, opiskelija-, seniori- ja yhteisöjäsenet suorittavat yhdistykselle vuosittain jäsenmaksun, jonka suuruuden yhdistyksen vaalikokous päättää kullekin jäsenryhmälle erikseen. Kunniajäsenellä ei ole jäsenmaksuvelvollisuutta.</p>

<p>2. Pk-yritys (Euroopan Yhteisön Komission suosituksen (2003/361/EY) mukainen pk-yritys)</p> <p>3. Yritys (muu kuin kohdissa 1 tai 2 tarkoitettu yritys)</p> <p>4. Muu yhteisöjäsen</p> <p>Yhdistyksen hallitus voi päättää ylimääräisestä jäsenmaksusta jäsenille, jotka ovat yhdistyksen Projektikäytäntöjen vertailu- (PKV-), Special Interest Group (SIG-) tai vastaavien ryhmien jäseniä.</p>	<p>Yhteisöjäsenet jaotellaan jäsenmaksujen suuruuden ja yhdistyksen toimintaan liittyvien osallistumisoikeuksien määrittämisen kannalta tarpeellisiin luokkiin, jotka yhdistyksen vaalikokous vahvistaa vuosittain.</p> <p>Yhdistyksen hallitus voi päättää ylimääräisestä jäsenmaksusta jäsenille, jotka ovat yhdistyksen Projektikäytäntöjen vertailu- (PKV-), Special Interest Group (SIG-) tai vastaavien ryhmien jäseniä.</p>
--	--

Tämän ratkaisuehdotuksen etu on, että se ei edellytä muutoksia yhdistyksen sääntöjen 4 §:ään. Lisäksi se mahdollistaa yhteisöjäseniin liittyvien kiintiöpaikkojen määrien, osallistumisoikeuksien ja muiden vastaavien asioiden määrittämisen joustavasti yhdistyksen kokouksen¹ toimesta.

2.1.2 Vaihtoehtoinen ratkaisu: yhteisöjäsenten tarkka luokittelu säännöissä

Vaihtoehtoinen ratkaisu ongelmaan on päivittää sääntöjen 5 § vastaamaan nykyisiä luokkia. Tällöinkin on lisättävä sääntöihin maininta siitä, että jokin instanssi vahvistaa kunkin luokan jäsenpalveluoikeudet erikseen. Missään tilanteessa en näe mielekkääksi, että sääntöjen tasolla kirjoitetaan auki kiintiöiden henkilömääriä tai vastaavia tietoja, jotka lähtökohtaisesti elävät nopeammassa syklissä kuin yhdistyksen säännöt.

Pidän tällaista ratkaisua huonona, sillä se lukitsee yhdistyksen operatiivisen toiminnan asioita sääntötasolle, ja edellyttäne jatkossa säännöllisiä sääntömuutoksia. Lisäksi se avaa oven jäsenten erilaisille äänioikeuksille, joka on surkea polku yhdistysdemokratian näkökulmasta.

2.2 Yhteisöhenkilöjäsenet

Yhteisöhenkilöjäseniin liittyvä ongelma näyttää syntyneen siitä, että yhdistyksen operatiiviseen toimintaan on tuotu käsitteitä, joita yhdistyksen säännöt eivät tunne. Käytännössä on kyse siitä,

¹ Vaikka ehdotuksessani viitataan nimenomaisesti *vaalikokoukseen*, ei tämä rajoita käsittelyä pelkästään kyseiseen kokoukseen. Yhdistyksen kokous, siis muukin kuin vaalikokous, voi ottaa melkein pä minkä tahansa asian käsiteltäväkseen.

että yhdistyksen jäseniksi on annettu mahdollisuus tulkita sellaisia henkilöitä, jotka yhteisöjäsenet ovat ilmoittaneet ns. *kiintiöpaikkalaisiksi*, eli niiksi henkilöiksi, joilla on oikeus yhteisön nimissä osallistua Projektiyhdistyksen järjestämään toimintaan, kuten jäsentilaisuuksiin ja tapahtumiin. Jossakin kohtaa kiintiöpaikkalaisia on alettu kutsua *kiintiöjäseniksi*, ja kuten kaikki tiedämme, toimintatapa on räjähtänyt yhdistyksen kasvoille loppuvuodesta 2014.

2.2.1 Pohdintaa

Siitä, ovatko ns. yhteisöhenkilöjäsenet, eli edellä mainitut kiintiöpaikkalaiset tai -jäsenet, tällä hetkellä Projektiyhdistyksen jäseniä, on pelkkiä mielipiteitä. Asiaa ei ole ratkaistu lopullisesti. Yhdistyksen piirissä on markkinoitu Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy:n 3.12.2014 asiasta antamaa lausuntoa eräänlaisena totuutena, mutta sitä se ei ole. En kyseenalaista lausunnon antajien laintuntemusta, mutta kyseenalaistan lausunnon syntymiseen liittyvän prosessin.

Lausunto oli annettu mm. seuraavaan kysymysasetteluun:

Kenellä on yhdistyksen kokouksessa äänioikeus yhdistyslain ja Projektiyhdistys ry:n sääntöjen mukaan? Onko niillä henkilöillä yhdistyksen kokouksessa äänioikeutta, jotka ovat merkitty jäsenrekisteriin kiintiöjäseninä?

Kysymykseen vastatessaan asianajajilla on ollut käytössään yhdistyslaki, yhdistyksen säännöt sekä kahden yhdistyksen hallituksen ja toimiston ulkopuolisen jäsenen haastattelut.

Osana selvitystä asianajajat eivät olet perehtyneet yhdistyksen jäsenrekisteriin, jäsenmaksulas-
kutukseen tai pöytäkirjoihin. He eivät ole haastatelleet yhdistyksen hallitusta, toimitusjohtajaa
tai toimiston henkilöstöä. Myöskään yhteisöjäseniä tai heidän "kiintiöjäseniä" ei ole haastateltu.
Lausunnon antamiseen liittyvä prosessi on siis ollut varsin kevyt.

Lausunnoissaan asianajajat katsovat, että sääntöjen 4 §:n toiseksi viimeinen kappale yhdistet-
tynä heille syntyneeseen käsitykseen yhdistyksen toimintatavoista tarkoittaa, että kiintiöjäsenet
ovat henkilöjäseniä. Kyseinen sääntökohta kuuluu seuraavasti (lihavoinnit lisätty):

*Yhteisöjäsen voi hakea palveluksessaan tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön
palveluksessa olevien henkilöiden **puolesta ja suostumuksella** heille henkilöjäse-
nyyttä. Yhteisöjäsen voi myös hakea samaan konserniin kuuluvalla yhteisöllä tä-
män suostumuksella yhteisöjäsenyyttä. **Yhteisöjäsen maksaa liittämiensä jäsenten
jäsenmaksut.***

Puretaan ensimmäinen lihavointi ensin. Perustuslain 13 § 2 momentti takaa kaikille yhdistymisvapauden. Alan kirjallisuudessa tuo vapaus jaetaan positiiviseen yhdistymisvapauteen (mm. oikeus perustaa yhdistys ja liittyä siihen) ja negatiiviseen yhdistymisvapauteen (mm. oikeus olla kuulumatta yhdistykseen ja oikeus olla liittymättä yhdistykseen). Yhdistykseen kuuluminen ei siis ole automaattista, vaan vapaus. Samaa tukee yhdistyslain 12 §, jonka mukaan ”*sen, joka tahtoo liittyä yhdistyksen jäseneksi, on ilmoitettava aikomuksestaan yhdistykselle.*”

Edelleen alan kirjallisuudessa todetaan liittymisaikomuksen ilmaisusta, että se voi tapahtua asiamiehen välityksellä. Tässäkin tapauksessa taustalla on oltava selkeä tahto liittyä yhdistyksen jäseneksi; ketään ei voi huomaamatta liittää yhdistykseen.

Halila ja Tarasti (s. 192) ilmaisevat tämän vaatimuksen selkeästi:

Jäseneksi tulemista koskevalle tahdonilmaisulle asetetut vaatimukset eivät täyty sillä, että asianomainen henkilö ei ole reagoinut jäsenyyttä vastaan.

[--]

Se, että jäseneksi tulevan on itsensä ilmaistava halunsa kuulua yhdistykseen, koskee kaikkia jäsenyytyyppejä.²

Tätä näkökulmaa Castrén & Snellman ei huomioi lainkaan. Rohkenen väittää, että jos haastatellaan kaikki erään gigajäsenen 400 kiintiöpaikkalaista, heistä ei läheskään jokainen katso tulensa liitetyiksi jäseniksi johonkin yhdistykseen, josta voi seurata heille myös velvoitteita. Edelleen rohkenen väittää, että enemmistö on katsonut saavansa oikeuden osallistua yhdistyksen toimintaan, eli tapahtumiin.

Jos siis halutaan jatkossakin olla sitä mieltä, että kiintiöpaikkalaiset ovat yhdistyksen jäseniä, on erityisesti tarkasteltava sitä, ovatko kyseiset jäsenet ilmoittaneet halunsa liittyä yhdistykseen.

Sitten toiseen lihavointiin. Yhteisöjäsenen velvollisuus on maksaa liittämiensä jäsenten jäsenmaksut. Vuonna 2014 henkilöjäsenen jäsenmaksu oli 60 euroa. Äskeisen gigajäsenen-esimerkin mukaan 400 henkilöjäsenen yhteenlasketut jäsenmaksut ovat 24 000 euroa. Rohkenen epäillä, että kovinkaan monen yhteisöjäsenen liittämän henkilöjäsenen maksut ovat maksettuja.

² Halila, Heikki & Tarasti, Lauri. 2011. Yhdistysoikeus. Neljäs uudistettu painos.

Kiintiöpaikkojen ja henkilöjäsenyyden eron puolesta puhuvat myös 19.11.2014 hyväksytyt jäsenmaksut. Siellä on eri jäsenmaksut henkilöjäsenille (70 euroa) ja kiintiöiden lisähenkilöille (50 euroa). Jos kyse olisi jäsenyyksistä, kaipa muotoilu olisi kaikissa materiaaleissa "lisäjäsenille"?

Jos joku on sitä mieltä, että kiintiöpaikkalaisille on alun alkujaan tarkoitettu kuuluvan automaattinen henkilöjäsenyys, perustelkoot sitä jotenkin. Pidän hyvin epätodennäköisenä, että mikään yhdistys myöntäisi jäsenilleen esim. 400 ja 200 hengen äänioikeudellisia jäsenyyspaketteja mainitsematta tästä omissa säännöissään selkeästi.

2.2.2 Ratkaisuehdotus: kiintiöpaikkalainen ei ole yhdistyksen jäsen

Helpoin ratkaisu ongelmaan on todeta selkeästi yhdistyksen säännöissä, että yhteisöjäsenen saamat kiintiöpaikat eivät pidä sisällään yhdistyksen jäsenyyttä, ja poistaa säännöistä kohta, jossa yhteisöjäsen voi hakea henkilöjäsenyyksiä työntekijöilleen tm. Tällöin yhdistyksen jäsen on vain sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka nimenomaisesti on hakenut yhdistyksen jäsenyyttä. Tekstinä ratkaisuehdotus näyttää seuraavalta.

Taulukko 3. Ehdotus sääntömuutokseksi, 4 §. Lisäys merkitty sinisellä, poisto punaisella.

Nykyiset säännöt	Ehdotus uudeksi muotoiluksi
<p>4§ Jäsenyys</p> <p>Yhdistyksen jäsenet ovat henkilö-, opiskelija-, seniori-, kunnia- ja yhteisöjäseniä.</p> <p>Henkilöjäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä.</p> <p>Opiskelijajäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä ja on päätoiminen opiskelija.</p> <p>Seniorijäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on ollut yhdistyksen jäsenenä yli 10 vuotta eikä ole enää päätoimisesti työelämässä.</p> <p>Kunniajäseneksi voidaan hallituksen esityksestä, yhdistyksen kokouksen päätöksellä, kutsua henkilö, joka on merkittävästi edistänyt yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa.</p> <p>Yhteisöjäseneksi voidaan hyväksyä osakeyhtiö, osuuskunta, rekisteröity yhdistys, kunta, säätiö</p>	<p>4§ Jäsenyys</p> <p>Yhdistyksen jäsenet ovat henkilö-, opiskelija-, seniori-, kunnia- ja yhteisöjäseniä.</p> <p>Henkilöjäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä.</p> <p>Opiskelijajäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä ja on päätoiminen opiskelija.</p> <p>Seniorijäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on ollut yhdistyksen jäsenenä yli 10 vuotta eikä ole enää päätoimisesti työelämässä.</p> <p>Kunniajäseneksi voidaan hallituksen esityksestä, yhdistyksen kokouksen päätöksellä, kutsua henkilö, joka on merkittävästi edistänyt yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa.</p> <p>Yhteisöjäseneksi voidaan hyväksyä osakeyhtiö, osuuskunta, rekisteröity yhdistys, kunta, säätiö</p>

<p>tai muu oikeuskelpoinen yhteisö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä.</p> <p>Henkilö-, opiskelija-, seniori- ja yhteisöjäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus.</p> <p>Yhteisöjäsen voi hakea palveluksessaan tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa olevien henkilöiden puolesta ja suostumuksella heille henkilöjäsenyyttä. Yhteisöjäsen voi myös hakea samaan konserniin kuuluvalla yhteisölle tämän suostumuksella yhteisöjäsenyyttä. Yhteisöjäsen maksaa liittamiensä jäsenten jäsenmaksut.</p> <p>Jäsen, joka haluaa erota yhdistyksestä, on velvollinen tekemään kirjallisen ilmoituksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla erostaan yhdistyksen kokouksessa. Jäsenyys päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolta jäsenmaksu on suoritettu. Hallitus voi erottaa sellaisen jäsenen, joka ei maksa jäsenmaksuaan kolmen kuukauden kuluessa erääntymisestä.</p>	<p>tai muu oikeuskelpoinen yhteisö, joka on kiinnostunut yhdistyksen tarkoituksen edistämisestä. Yhteisöjäsen toteuttaa jäsenyyttään sen palveluksessa oleville henkilöille myönnettävillä kiintiöpaikoilla, jotka oikeuttavat osallistumaan yhdistyksen järjestämiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Yhdistyksen kokous vahvistaa kiintiöpaikkojen määrän ja osallistumisoikeudet vuosittain. Kiintiöpaikka ei sisällä yhdistyksen jäsenyyttä.</p> <p>Henkilö-, opiskelija-, seniori- ja yhteisöjäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus.</p> <p>Jäsen, joka haluaa erota yhdistyksestä, on velvollinen tekemään kirjallisen ilmoituksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla erostaan yhdistyksen kokouksessa. Jäsenyys päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolta jäsenmaksu on suoritettu. Hallitus voi erottaa sellaisen jäsenen, joka ei maksa jäsenmaksuaan kolmen kuukauden kuluessa erääntymisestä.</p>
--	--

Muutos, paitsi että selkeyttää yhdistyksen toimintaa, myös poistaa perusoikeuksiin kuuluvan yhdistymisvapauden hankalan tulkintaongelman. Jokainen yhdistyksen jäsen on tämän mukaan ilmaissut itse ja suoraan halukkuutensa liittyä jäseneksi yhdistykseen. Mikäli työnantaja maksaa työntekijänsä henkilöjäsenyyden jäsenmaksun, sopivat he siitä keskenään. Projektityhdistyksen ei kannata käyttää vähäisiä resurssejaan tällaisten, varsin triviaalisen asioiden järjestelmiseen.

3 ÄÄNIOIKEUS

Edellä kuvaamani ratkaisu poistaa kiintiöpaikkalaisiin liittyvän jäsenyysoingelman, ja samalla ratkaisee heihin liittyvän äänioikeuskysymyksen. Äänioikeus on vain yhdistyksen jäsenellä.

Äänioikeuksiin liittyy myös muita kysymyksiä, kuten yhteisöjäsenen äänioikeuden laajuus, valtakirjan käyttöoikeus ja nykyisissä säännöissä oleva sisäänrakennettu epätasapaino äänioikeuden ja jäsenmaksujen välillä.

3.1 Yhteisöjäsenen äänioikeus

Sääntömuutostyöryhmä esitti taustamuistiossaan harkittavaksi mahdollisuutta, että yhteisöjäsenillä voisi olla äänestyksissä enemmän kuin yksi ääni. Työryhmän pohdiskelussa yhteisöjäsenen äänimäärä vaihteli gigajäsenten 200 äänestä pienjäsenten yhdeksään ääneen.

Yhdistysdemokratian toteutumisen kannalta katson, että jokaisella jäsenmaksunsa maksaneella jäsenellä – jäsenyyden lajista riippumatta – on oltava yksi ääni. Mikäli halutaan rakentaa tilanne, jossa eri toimijoilla on eri määrä vaikutusvaltaa, on syytä lakkauttaa yhdistys ja perustaa erillinen osakeyhtiö, *Projekti Oy*. Tällöin jokainen toimija voi hankkia haluamansa määrän vaikutusvaltaa hankkimalla sopivan määrän osakkeita. Aatteellisen yhdistyksen toiminnassa tällainen äänivallan keskittäminen on kovin vieras ajatus.

Äänimääriin liittyy myös vahva käytännön ongelma. Useimmissa yhdistyksissä sen vuosi-, vaali- ja muihin kokouksiin osallistuvien henkilöiden määrä on hyvin pieni. Vaikka äänimäärien maksimia olisikin rajattu, on yksinkertainen enemmistö saavutettavista pienen ryhmän toimesta, jos eri jäsenillä on eri määrä ääniä.

Kehotan jokaista, joka toivoo yhteisöjäsenille useampaa kuin yhtä ääntä, suorittamaan simulatiolaskelmia tilanteesta, jossa yhdistyksen kokoukseen osallistuu vain kourallinen jäseniä. Päätöksenteon tasapuolisuus on nopeasti uhattuna.

3.2 Valtakirja yhdistyksen kokouksessa

Sääntömuutostyöryhmä on taustamuistiossaan ehdottanut harkittavaksi, onko muillekin kuin yhteisöjäsenille syytä antaa oikeus käyttää äänioikeuttaan valtuuttamansa edustajan kautta, eli käytännössä valtakirjalla.

Lähtökohtaisesti päätöksiä tehdään niiden kesken, jotka ovat tulleet paikalle. Valtakirjojen käyttö päätöksenteossa avaa aina mahdollisuuden hyväksikäyttää järjestelmää keräämällä iso joukko valtakirjoja ja näin haalia suhteettoman paljon vaikutusvaltaa. Tätä tilannetta on pyritty ehkäisemään yhdistyksen sääntöjen 6 §:ssä olevalla äänimäärärajoituksella.

Tasapuolisuuden nimissä näkisin hyväksi, että myös henkilöjäsenillä olisi mahdollisuus käyttää äänioikeuttaan valtuuttamansa edustajan kautta. Tällöin on kuitenkin syytä pienentää säännöissä mainitun äänimäärärajoituksen raja-arvoa maksimissaan 10 %:iin. Näkisin jopa, että raja-arvo voisi olla niinkin pieni kuin 5 %. Tällöin varmistettaisiin, että kokoukseen pääsemättömät tahot saavat äänensä kuulumaan, mutta oikeuden väärinkäyttö muuttuu hyvin hankalaksi.

3.3 Äänioikeuksien epätasa-arvo

Tämän hetken säännöt antavat äänioikeuden kaikille paitsi opiskelijajäsenille. En ymmärrä tähän liittyvää logiikkaa, sillä opiskelijajäsen on jäsenmaksun maksava jäsen. Miksi hänellä ei voisi olla äänioikeutta? Vastaavasti taas yhdistyksen kunniajäsenillä on äänioikeus, vaikka he ovat vapautettuja jäsenmaksuista. Mielestäni kaikilla jäsenillä on hyvä olla äänioikeus.

3.4 Ehdotus sääntömuutokseksi

Edellä kuvattujen kohtien perusteella ehdotan, että sääntöjä muutetaan seuraavasti.

Taulukko 4. Ehdotus sääntömuutokseksi, 6 §. Lisäys merkitty sinisellä, poisto punaisella.

Nykyiset säännöt	Ehdotus uudeksi muotoiluksi
<p>6§ Äänioikeus</p> <p>Henkilö-, seniori-, kunnia- ja yhteisöjäsenillä on yhdistyksen kokouksissa kullakin yksi ääni.</p> <p>Opiskelijajäsenillä on yhdistyksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.</p> <p>Yhteisöjäsen voi käyttää äänioikeuttaan yhdistyksen kokouksessa valtuuttamansa edustajan kautta. Yksi henkilö voi käyttää enintään 20 % yhdistyksen kokouksessa käytettävissä olevasta äänimäärästä.</p>	<p>6§ Äänioikeus</p> <p>Henkilö-, seniori-, kunnia-, opiskelija- ja yhteisöjäsenillä on yhdistyksen kokouksissa kullakin yksi ääni.</p> <p>Jäsen voi käyttää äänioikeuttaan yhdistyksen kokouksessa valtuuttamansa edustajan kautta. Yksi henkilö voi käyttää enintään 5 % yhdistyksen kokouksessa käytettävissä olevasta äänimäärästä.</p>

4 MUUT SÄÄNTÖMUUTOKSET

4.1 Sääntöjen muuttaminen (17 §)

Sääntömuutostyöryhmä on taustamuistiossaan tiedustellut mahdollista tarvetta sääntöjen muuttamista koskevan sääntökohdan (17 §) muuttamiseen.

Vastustan ehdottomasti kyseisen kohdan muuttamista muotoon, jossa sääntöjä voitaisiin muuttaa yhdessä yhdistyksen kokouksessa. Kahden kokouksen – joista toisen on oltava vaali- tai vuosikokous – pakko on hyvä turva sille, että yhdistyksessä ei tapahdu hallitsemattomia muutoksia.

4.2 Hallituksen kokoonpano ym. (11 ja 12 §)

Kannatan sääntömuutostyöryhmän muutosesitystä.